

**БАСТАУЫШ СЫНЫПТАРДАҒЫ ЖЫЛДАМ ОҚУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ БОЙЫНША
ҚАЗАҚША ШҮЛЬТЕ КЕСТЕСІН ҚҰРАУДЫҢ МУЛЬТИМЕДИАЛЫҚ ӨНІМІ**

«Семей жоғары көп салалы колледжі» мекемесі

«Бастауыш білім беру» мамандығының

2-курс студенті Тілеуханова Камилла

Жетекшісі: Смагулова Шынар Советхановна

Аннотация

Баяндамада жас мамандардың заманның талабына сай білім беруін жаңғыртуы туралы айтамыз. Сонымен қатар балаларды қызықты әдістермен оқыту туралы мәлімет ала аласыздар.

Аннотация

В докладе речь пойдет о модернизации образования молодых специалистов в соответствии с современными требованиями, а также вы сможете получить информацию об обучении детей интересными методиками.

Abstract

In the report, we will talk about modernization of education of young professionals in accordance with modern requirements. Also, you can get information about teaching children with interesting methods.

Түйін сөздер: Жылдам оқу, динамикалық оқу, ақпарат, талдау, саусақ, кесте

Ключевые слова: Быстрое чтение, динамическое чтение, информация, анализ, палец, таблица

Keywords: Quick reading, dynamic reading, information, analysis, finger, table

Мақалада қарастырылған мәселе ХХІ ғасыр ақпарат заманы екені белгілі. Қазіргі таңда ақпараттың көптігі соншалықты, оның ішінде адасып кетесің. Қазіргі заманның ұрпағына қойылатын талап ақпарат іздеу емес, көп ақпаратты тез өңдеп, пайдаға асыра алу. Ақпаратты жылдам сұрыптау үшін ең қажетті дағдының бірі ол – жылдам оқу.

Алғашқы жылдам оқу мектебінің негізін қалаушы Америка болды, оқытушы Эвелин Вуд 1958 жылы бір күні ол мұғалімнің қаншалықты тез оқитынын көрді, сондықтан ол оны қатты қызықтырды. Олар ешқашан оқылған нәрсеге оралмады. Вуд егер көзқарас қозғалатын саусақтың артынан жүрсе, қозғалыстар неғұрлым өткір болса, көздер соғұрлым тезірек қозғалады, ақпаратты тез алады деді. Ол көлденең оқуға қарсы болды және динамикалық оқу мектебін құрды. Оқу мен оқыту барысында жылдам оқу түсініктері қалыптасты. Бүгінгі өзекті мәселеге айналған осы оқыту бойынша қазіргі таңда жылдам оқу бойынша авторлық бағдарлама, үздік мультимедиялық өнімдер жасап жүрмін. Сол өнімдердің идеясын сіздерге мақалада талдап айтатын боламын.

Жылдам оқу, динамикалық оқу, ақпарат, талдау, саусақ, кесте Жылдам оқуға арналған көптеген әдістер мен жаттығулар бар. Сізге қайсысы сәйкес келеді-тек практикалық жолмен анықталады. Егер онымен жұмыс мүлдем болмаса, кез-келген жаттығудан бас тартуға қорықпаңыз. Оны басқасына ауыстырыңыз. Кез-келген оқу процесі қаншалықты күрделі және көп уақытты қажет етсе де, сізді одан әрі дамытуға шақыруы керек. Топта немесе достармен сабақ үлгеріміне жақсы әсер етеді.

Сабақ кестесін жасаңыз және оған жабысыңыз (күніне оңтайлы 1,5–2 сағат). Оқуды әдетке айналдырыңыз және оған бос уақытыңызды арнаңыз. Сіздің жетістіктеріңізді қадағалаңыз, бір аптадан кейін сіз оқуда айтарлықтай үдеуді байқауыңыз мүмкін. Нәтижелеріңізді жазу сонымен қатар сіз практика барысында түсіну үшін өте маңызды — көрсеткіштер аздап артады.

Оқу алдында кітапты қарап шығыңыз (Кіріспе, Мазмұн кестесі, қорытынды). Бұл материалдың құрылымын анықтайды, маңызды жерлерді және елемеуге болатын жерлерді бөледі. Мәтіндегі сөздерді алдын алу үшін бетті көзіңізбен сканерлеңіз. Жылдам оқу кезінде көзқарас нақты сөз тіркестеріне жабысады. Оларды бөліп, мұқият оқуға көшіңіз.

Жалпы қаншалықты көп оқысаңыз, алдын-ала болжау арқылы кіріспе сөздерді, қайталануларды және тұрақты конструкцияларды өткізіп жіберу оңайырақ болады. Саусағыңызбен, қарындашпен немесе сызғышпен сызық бойымен жүру арқылы оқу жылдамдығын өзіңіз орната аласыз. Оқылған абзацтарға қайта оралмау үшін оларды қағаз парағымен жабыңыз.

Перифериялық көру қабілетін дамыту үшін "Шульте" кестелерін қолданып жаттығыңыз. Бұл жаттығулар көрінетін мәтін санын көбейту арқылы қажетті ақпаратты іздеу уақытын едәуір қысқартуға көмектеседі.

Сіз ойнауды үйренесіз: мәтінде таныс емес терминдерді немесе ш, ф, л, м, н, о әріптерімен барлық сөздерді табуға тырысыңыз.

Бүгін мен сіздерге үздік мультимедиялық өнім ретінде coreapp.ai платформасында қазақша Шульте кестесін құрып, бастауыш сынып оқушыларын оқу мен оқытуда үздік идея ретінде қолданып жүрмін.

- Жалпы Шульте кестесі деген не?

-Ол не үшін керек?

Шульте Кестесі-бұл квадраттар, олардың ұяшықтарында ешқандай жүйесіз 1 сандары орналастырылған. Мұндай матрицаның ең көп таралған мөлшері-5x5, ол сәйкесінше 25-ке дейінгі сандарды қамтиды. Ұяшықтар саны мен күрделілігі бойынша матрицаның келесі түрлері бөлінеді:

өкпе – 3x3, 4x4;қиындық деңгейі бойынша орташа - 5x5;күрделі-5x5-тен көп. Классикалық нұсқада бұл тренажер қара және ақ түсті схемаға ие және ақ квадраттардағы қара сандармен ұсынылған.

Алғашқы сабақтар өлшемі 5x5 ұяшықтан аспайтын матрицамен жақсы өткізіледі.

9	12	18	14	16
10	21	5	15	7
23	17	24	20	1
6	4	19	11	8
25	22	3	13	2

2	16	19	10	6
7	21	3	15	24
11	23	1	18	22
14	17	8	20	13
5	9	4	25	12

Сандардың ерікті тәртібінен дұрыс сандар қатарын құру керек: 1, 2, 3 және т. б.

Шульте кестесін қолданған кезде жаттығуды екі сценарий бойынша жүргізуге болады:

сандарды ретпен іздеу керек-1 қара, 1 қызыл, 2 қара, 2 қызыл және т. б.;

кезек-кезек қара сандарды өсу ретімен, ал қызыл сандарды кему ретімен атау керек-1 Қара, 24 Қызыл, 2 Қара, 23 қызыл және т. б.Егер мұндай тест компьютердің көмегімен (онлайнтренажер) жүргізілсе, оның өтуі қиындауы мүмкін: жаттығу кездейсоқ сандарды айтатын дауысы бар аудиожазбамен бірге жүреді, оған тақырып назар аудармауы керек. Алдымен жылдамдық жазбаларын орнатудың қажеті жоқ-баяу, бірақ дұрыс жұмыс істеген дұрыс. Қате тактика қатарынан барлық ұяшықтарға" сырғу "болады – көздер сандар бойынша" жүгірмеуі" керек, көрініс кестенің ортасында бекітілсін.

Сандарды рет-ретімен табу ғана емес. Зейінді шоғырландыру дағдыларын дамыту, қысқа мерзімді визуалды есте сақтау қабілетін жақсарту, көру қабілетін кеңейту маңызды. Квадраттың орталық бөлігіне сандармен назар аударыңыз және матрицадағы барлық сандарды көру үшін визуалды өрісті кеңейтуге тырысыңыз. Көптеген адамдар сандардың экстремалды қатарларын орталықтағы сандарға қарағанда аз анық көреді – бұл қолайлы, өйткені шамалы бұлыңғырлық келесі қажетті санның орнын көруге және есте сақтауға кедергі болмайды. Бұл жоғарыда айтылған сандар бойынша жасалған Шульте кестесі.

Ал менің үздік идеямда бастауыш сыныптарына әріпті тез жаттауға және соны тез қабылдауға мүмкіндік беретін қазақша Шульте кестесін ойлап табуымда.

Ол үшін ворд файлда қазақ әріптерін кесте ретінде жасап аламыз. Және балалардың жылдам оқу деңгейіне байланысты аз-әріптен көп әріпке дейінгі аралықта кестелер құрып оны заманауи мультимедиялық өнім ретінде coreapp.ai плафтормасында ұсынамыз. Бұл біздің өнімді мұғалімдер мен оқушыларда пайдалана алады. Балаларға электронды ретінде сілтеме жіберу арқылы оқыта аламыз. Не болмаса интерактивті тақтада қосып минут секунд бойынша балалардың деңгейін анықтауға болады.

ё	қ	ғ	н	а	л
д	м	ө	з	п	ф
э	т	в	ч	е	и
о	х	б	ь	й	с
ү	ң	у	ғ	р	к
ц	ш	ж	ұ	щ	һ

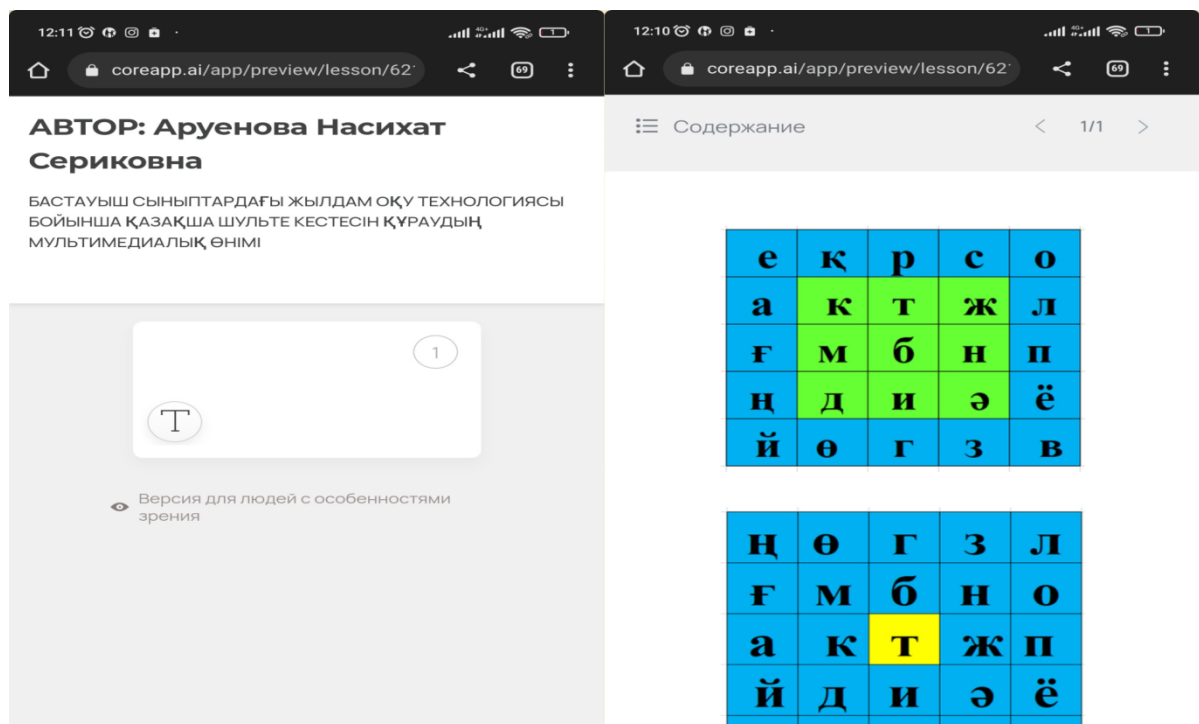
е	қ	р	с	о
а	к	т	ж	л
ғ	м	б	н	п
ң	д	и	э	ё
й	ө	г	з	в

э	е	ю	г	һ	а	ц
ы	л	щ	з	ш	қ	ъ
м	с	т	я	і	ь	ё
й	у	в	п	ұ	ч	ф
ж	ң	ө	и	к	б	ғ
э	о	д	р	х	н	ү

Бұндай заманауи мультимедиялық өнім мұғалімнің педагогикалық идеясының таптырмас құралы болып табылары сөзсіз.

Жасалған білім мен тәжірибе дайын, енді соны тек бала оқытуда тиімді тәсіл ретінде қолданса жеткілікті.

Психологтар Шульте кестелерінің адам миына әсерін егжей-тегжейлі зерттеп, тест фронтальды лобтарға қан ағымын ынталандырады, нәтижесінде жад көлемі артып, зейіннің шоғырлануы артады деген қорытындыға келді. Осыны ескере отырып менде бір жаңашылдық ойлап табуға тырыстым. Осы уақыттар аралығында ғалымдар Шульте кестесін тек сандармен жасап келді. Ал бүгінгі менің педагогикалық идеямның үлгісі қазақша ретсіз әріптермен жасалған Шульте кестесі болды.

<https://coreapp.ai/app/preview/lesson/62189aca15d15c052d2a56b9> Мультимедиялық өнім сілтемесі Бастауыш сынып оқушылары үшін бұл қазақша Шульте ретсіз әріптер кестесі тұрақты жаттығулар жасауға көмектеседі: жаңа материалды тез және күшті игеру; алған білімді сыни бағалауды үйрену; ақпаратты тиімді есте сақтау; белгілі бір әрекетке назар аударуда берер нәтижесі мол. Әр мұғалім өз сабақтарының режисері. Сол сабақты қызықты және құнды ету біздің міндеттеріміз.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. ҚР БМ Ұ.Алтынсарин атындағы ұлттық білім беру академиясы ұсынған әдебиеттік оқу бағдарламасы (2-4 сыныптар үшін) ;
2. ҚР БМ Ұ.Алтынсарин атындағы ұлттық білім беру академиясы ұсынған сауат ашу оқу бағдарламасы (1-сыныптар үшін) ;
3. 300 учебных текстов, проверочных работ